

143 UDÁLOSTÍ, KTERÉ NÁS ZAUJALY

LEDEN 2013

- 350 studentů středních a vysokých škol simulovalo na Pražském studentském summitu jednání OSN, NATO a Evropské unie.
- Částku 1,6 miliardy korun, která zůstala na anonymních vkladních knížkách, se Česká spořitelna rozhodla věnovat na platy učitelů.
- Od ledna školy mohou kromě klasického písma používat i nový typ Comenia Script, který po dvouletém testování povolilo ministerstvo školství.
- Některé úřady a školy sundaly ze zdi portrét prezidenta České republiky Václava Klause. Chtějí tím vyjádřit nesouhlas s jeho novoroční amnestií.
- Cermat propustil 17 lidí, mezi nimiž byl i bývalý ředitel centra Pavel Zelený. Změnami se ušetří 18 milionů korun.
- Ministerstvo školství zahájilo veřejnou konzultaci, díky které má vzniknout Strategie rozvoje vzdělávání do roku 2020. Současně nezisková organizace EDUin odstartovala kampaň Česko mluví o vzdělávání.
- Žáci a studenti začali točit krátké videospoty, ve kterých upozorňují, že škola vede k nesmyslnému memorizování a papouškování, nevede ke kritickému myšlení a kreativě, chybí rovnocenný vztah mezi pedagogem a žákem.
- Základní školy si stěžují, že k nim přichází ze školek děti, které mají vadu řeči, neposlouchají nebo neumějí správně držet tužku. Školky to popírají a stěžují si, že ZŠ jsou u zápisu příliš náročné.
- Ministerstvo školství odsouhlasilo rozšíření domácí výuky i na druhý stupeň. Domácí vyučování na 2. stupni doporučil po šestiletém testování Národní ústav pro vzdělávání.
- V loňském mezinárodním průzkumu znalostí TIMSS a PIRLS skončili čeští žáci na rozdíl od minulých let s nadprůměrnými výsledky ve čtenářské gramotnosti, matematice i přírodovědě. V porovnání s ostatními státy jsou ale čeští učitelé spíše nespokojeni a děti chodí nejméně rády do školy.
- Poslanec Vít Bárta přinesl do Sněmovny pohřební urnu, na níž byl nápis: „Jedna úroveň maturity z matematiky = konec české konkurenceschopnosti.“
- Skončil projekt Pilot ZUŠ, jehož zásluhou se podařila reforma v základních uměleckých školách. Spolupracovala na něm čtyřicetka pilotních škol ve všech čtrnácti krajích ČR.

ÚNOR 2013

- Informační systém www.infoabsolvent.cz prošel výrazným vylepšením.
- MŠMT zveřejnilo desatero, co by měly děti znát, než jdou do školy. Jde o dovednosti jako znát barvy, správně mluvit nebo si třeba zavázat tkaničku.
- Ministr zveřejnil svou koncepci pod názvem 2 x 5 kroků ke zkvalitnění českého školství. „Cesta ke kvalitnímu vzdělávacímu

systému vede přes kvalitní učitele, méně administrativy, více času na žáky a studenty, podporu matematiky a technických předmětů a lepší podmínky pro strategický rozvoj vysokých škol,“ uvedl ministr školství Petr Fiala.

- V hlavním městě už zhruba 10 procent základních škol nahradilo klasické zvonění za známé hity.

- Školské odbory požadují více peněz pro školství, jinak není kvalitnější výuka možná.

- Do prvních tříd se hlásí více dětí než loni. Je to díky populačně silným ročníkům, ale roli zřejmě hraje i fakt, že se v případě odkladu bude za poslední rok ve školce platit.

- Nebuď dilino! Mladí rapeři se snaží v klipu přesvědčit romské rodiče, aby nedávali své potomky do praktických, dříve zvláštních škol.

- Neúspěšní maturanti jsou z formálního hlediska pouze absolventi základní školy. Také ti, kteří studovali učební obor s maturitou, nezískají žádný doklad o své kvalifikaci, pokud u maturity neprospějí.

- Kvůli loňské vyhlášce MŠMT mají studenti pomaturitních jazykových kurzů přijít od září o status studenta, budou tedy muset platit zdravotní a sociální pojištění.

- Návrhy ČSSD: Děti by měly do školy chodit až v sedmi letech, vyučování má začínat v devět hodin, poslední ročník školky by měl být povinný, od první třídy by měly mít děti technickou a pracovní výuku.

- Petici za zachování základních škol praktických podepsalo 76 433 občanů, kteří vyjádřili svůj nesouhlas se záměrem zrušit tento typ škol.

- Nejvyšší správní soud rozhodl, že MŠMT a krajské úřady musí maturantům, kteří nesouhlasí s výsledkem zkoušky, odpovídat na konkrétní výtky.

- Lidé mohou ohodnotit své jazykové znalosti na webu Evropského jazykového portfolia.

- MŠMT chce zjistit, kolik žáků se učí podle vzdělávacího programu pro děti s lehkým mozkovým postižením. Cílem je, aby sem nebyly zařazovány děti bez LMP.

- Do projektu Stáže ve firmách – vzdělávání praxí se přihlásilo už téměř tři a půl tisíce firem a více než 14 tisíc lidí, kteří si chtějí rozšířit znalosti a najít pracovní místo.

BŘEZEN 2013

- Centrum fiktivních firem slaví dvacet let od svého založení. Za uplynulých 20 let si práci ve fiktivní firmě vyzkoušelo více než 50 tisíc středoškoláků. Už po devatenácté se na pražském Výstavišti konal Veletrh fiktivních firem, jehož se zúčastnilo 142 firem z 11 zemí.

- Na trhu se objevila první ucelená učebnice mediální výchovy schválená MŠMT, která má formu komiksového vyprávění o čtyřech „náctiletých“ spolužácích z redakce školního časopisu. Ti se učí na vlastní kůži čelit typickým hrozbám.

- Novou profesní kvalifikaci získalo od března

2011 skoro 70 000 osob ve 133 různých profesích. Poprvé se zájemci nechali přezkoušet např. z kvalifikace Chůva pro dětské koutky.

- MŠMT schválilo lesní školky. Mateřské školy by mohly začít zřizovat takzvané lesní třídy, kdy děti většinu času tráví venku. Celodenní pobyt venku prý dětem prospívá. Lesních školek je v Česku již několik desítek. Jejich fungování bylo po dva roky ověřováno v mateřské škole Semínko u Toulcova dvora v Praze 10.

- Ke společné části maturit se přihlásilo 98 082 středoškoláků, 92,3 procent z nich jde ke zkoušce z dospělosti poprvé, 7,5 procent k opravnému termínu. K maturitě půjde i dalších 1 851 studentů, kteří už mají společnou část hotovou a zbývá jim udělat některou ze zkoušek v profilové části maturity.

- NÚV ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR vyhlásil soutěž samostatných odborných prací, které připravují žáci třetích ročníků v některých učebních oborech a v červnu je pak obhajují u závěrečných zkoušek.

- V Třinci začaly přednášky na Seniorgymnázium. V roli učitelů tu jsou samotní studenti gymnázia. Podle psychologů je taková mezigenerační spolupráce čím dál důležitější.

- Bývalý ředitel Cermatu Pavel Zelený si založil přípravku na státní maturity pod názvem Matt a Hurry. Kritikové Zelenému vytýkají, že se dostal do střetu zájmů.

- 28. březen je Dnem učitelů. V den, kdy se narodil Jan Amos Komenský, ocenil ministr školství Petr Fiala dlouholetou práci 45 učitelů.

- Společnost Cermat slíbila, že po státních maturitách zveřejní nejen všechny testy a klíče odpovědí, ale i jmenné složení komise, která posuzuje případné chyby v testech. Jde o zásadní změnu postoje, protože dříve Cermat odmítal jakékoli informace o zkouškách zveřejnit.

DUBEN 2013

- Stínový ministr školství Marcel Chládek (ČSSD) představil návrh, aby se nevyčerpané peníze z OP VK využily na stavbu nových předškolních zařízení. Podle MŠMT to ale neumožňují pravidla EU.

- V Modřanech se začalo stavět Rakouské gymnázium. Výstavbu nové budovy financuje rakouské ministerstvo školství.

- Stále víc středoškoláků opakovaně přechází z jedné střední školy nebo učiliště na druhé, aniž studium úspěšně ukončí. Jde přibližně o pětinu dětí. Část z nich propadla, jiné mění obor dobrovolně, další neudělaly maturitu ani na jeden ze tří možných pokusů.

- Na webu www.mattahurry.cz, který založil bývalý ředitel Cermatu Pavel Zelený, je možné najít žebříčky škol podle úspěšnosti u maturit. Zelený přitom zdůrazňuje, že data přináší jen jako reakci na nepřesné informace, které se objevily na internetu.

- Ředitelé škol chystají ústavní stížnost

proti novele školského zákona, která omezovala jejich pracovní smlouvy pouze na 6 let, poté navíc nemají nárok na odstupné a nemůžou na škole zůstat ani jako učitelé.

■ MŠMT připravilo návrh novely školského zákona. Ve stejných typech škol by měla jít na žáka ve všech krajích stejná částka, mění se i pravidla pro podporu znevýhodněných žáků. Novela počítá se znovuzavedením pracovního poměru ředitelů škol na dobu neurčitou a legislativně ukotvuje povinné zavedení jednotné závěrečné zkoušky pro učně.

■ Jednotné přijímací zkoušky na maturitní obory zavedla téměř polovina krajů. Nechtějí totiž, aby se na ně dostávaly děti, které na studium nestačí.

■ Mezi čerstvými absolventy je už 35 tisíc nezaměstnaných. Od září 2012 do dubna 2013 našlo zaměstnání jen asi 200 čerstvých středoškoláků.

■ OECD varuje Česko před nárůstem počtu „sociálně vyloučených“ škol. V Česku vznikají dvě rozdílné kategorie ZŠ. Bohatší rodiny hledají dobré školy, sociálně slabší zůstávají tam, kde to mají blízko.

■ MŠMT získalo anticenu Data Leak Awards za únik osobních dat téměř devíti set romských studentů.

■ Školy se rozhodují, zda se přidají dobrovolně k jednotným závěrečným zkouškám pro učně. Počet škol, které nové závěrečné zkoušky využívají, se stále zvyšuje.

■ ČR a Izrael společně zřídili nadační fond Theodor Herzl Chair. Čeští a izraelští vědci v oblasti humanitních a sociálních věd mají díky tomu větší možnost zkoumat českou nebo izraelskou společnost.

■ Web státních maturit, které začínají za čtyři dny, čelí od soboty kybernetickému útoku. Konání zkoušek však výpadek webu neovlivní.

KVĚTEN 2013

■ Začaly státní maturity, letos mají jen lehčí úroveň. Nejdříve se píšou písemky, ústní zkoušky následují v termínech, které si stanovují samy školy. Zatímco didaktické testy se nadále posílají k hodnocení do Cermatu, slohové písemné práce už si zase hodnotí školy samy.

■ Téměř 63 procent odborných škol nemá žádnou přírodovědnou laboratoř. Kraje si proto zažádaly o dotace z peněz EU.

■ Komise expertů doporučuje zavést matematiku jako povinný maturitní předmět, podporuje to i premiér Nečas.

■ Mnozí maturanti považují letošní didaktický test z češtiny za příliš těžký, řada ředitelů gymnázií ale tvrdí, že jsou maturitní testy pro jejich žáky primitivní.

■ Kurzů univerzit třetího věku využilo podle statistik ministerstva školství z roku 2011 celkem 32 227 seniorů. Z ankety Masarykovy univerzity v Brně vyplynulo, že se takto vzdělávají z 90 % ženy.

■ Univerzity mají k novele zákona o vysokých školách zhruba 150 připomínek, třicet z nich pak považují za zásadní.

■ Proběhlo plošné testování žáků 5. a 9. tříd, proti němuž protestuje část odborné veřejnosti a stovky rodičů. „Obavy nejsou na místě. Jde o ověření znalostí, poskytnutí zpětné vazby dětem a školám, nevznika-

jí z toho žádné žebříčky a nemá to žádné dopady na financování škol,“ slíbil ministr školství Petr Fiala.

■ Asociace krajů ČR odmítá přijmout reformu financování školství. Upozorňuje, že dojde ke snížení objemu prostředků u vysokého procenta škol.

■ Situace v zemědělském školství je alarmující, to je názor účastníků konference o odborném zemědělském školství, která se uskutečnila v Senátu.

■ Petici za zachování VOŠ podepsalo skoro 35 tisíc lidí. VOŠ kritizují své nejasné postavení a bojí se zániku zdravotnických VOŠ. Ty dostávají na studenta od státu průměrně 32 tisíc korun, kdežto vysoké školy asi 50 tisíc korun.

■ Národní soustava kvalifikační nabízí k využití již 450 kvalifikačních a hodnotících standardů, podle nichž absolvovalo zkoušku přes 70 000 osob.

■ Didaktický test z matematiky letos nezvládla pětina studentů. Za tři roky jednotné státní zkoušky je to vůbec nejhorší výsledek.

■ Do mateřských škol se každoročně nedostane kolem 60 tisíc dětí. Pomoci by měly tzv. dětské skupiny, jejichž pravidla právě schválila vláda.

■ Zástupce ombudsmana Stanislav Křeček kritizuje obce za to, že nedokážou zajistit místa ve školkách pro všechny děti. Obce tak podle něj porušují zákon o předškolním vzdělávání.

■ Maturitní zaškrťovací úlohy lze správně zodpovědět podle signalizace. Např. Jak se jmenovali psi na Starém bělidle? A) Kolben a Daněk, B) Puntá a Ťunťa, C) Sultán a Týrl, D) Laurel a Hardy. Maturant nemusí znát odpověď, stačí, když mu někdo dává dohodnutý signál: A – uhladit si vlasy levou rukou, B – poškrábat se na levém uchu, C – uhladit si vlasy pravou rukou, D – poškrábat se na pravém uchu. Zaškrťovací testy by měly kvůli této slabině ze státní maturity rychle zmizet.

ČERVEN 2013

■ Nekvalifikovaní učitelé, kteří nezačnou včas studovat, budou muset podle nového zákona v roce 2015 opustit české školství. V září roku 2012 to bylo více než 11 procent vyučujících.

■ Zástupci Hospodářské komory a NÚV uzavřeli smlouvu o spolupráci na reformě závěrečných zkoušek v učebních oborech. Odborníci z praxe nominovaní HK ČR budou garantovat podobu jednotných zadání.

■ Stále více obcí má nedostatek míst nejen v mateřských, ale už i v základních školách, přitom na rozšíření školy nemají peníze.

■ MŠMT slíbilo, že finančně pomůže povodněmi postiženým školám a školským zařízením.

■ Ministerstvo školství dá deset milionů korun na zlepšení logopedické péče ve školkách. Děti prý mluví čím dál hůř, roste proto i počet odkladů školní docházky. Ministerstvo chce proškolení tisícovku učitelů a vybavit stovku školek moderními logopedickými pomůckami.

■ Patnáctiletý školák, který chodil do mateřské školy, obstojí v mezinárodních testech PISA lépe než jeho spolužák, jenž před nástupem do první třídy zůstal doma. Vyplyvá to z posledního šetření expertů na školství z OECD.

■ Ve věznici Světlá nad Sázavou dosáhl

nové kvalifikace celkem čtrnáct odsouzených žen. Pět z nich získalo výuční list a devět profesní kvalifikaci.

■ Prezident předal jmenovací listiny novým profesorům. Literárního historika Martina C. Putnu ale odmítl jmenovat. Po kritice ze strany univerzit nakonec Putnu profesorem jmenoval, dekret mu ale později předal ministr školství Petr Fiala.

■ Hospodářská komora tvrdí, že děti jsou čím dál nešikovnější a školy mají obnovit dílny. Pomoci prý může také stavebnice Merkur.

■ Na závěr diskusních kampaní o školství se uskutečnila konference Kvalitní výuka pro každé dítě v každé škole. Od ledna do června proběhly desítky kulatých stolů, seminářů a workshopů, které identifikovaly klíčové problémy ve školství. Ukázalo se, že učitelé jsou natolik frustrováni, že nemá smysl provádět nějaké razantní změny, ale spíš potřebují pomoc, aby mohli dotáhnout kurikulární reformu. Na základě diskusí připravuje MŠMT novou strategii, která by měla zvýšit kontinuitu vzdělávací politiky.

■ U státních maturit letos celkem propadlo 19,9 procenta žáků. Nejvíce jich bylo v nástavbových a studijních oborech (39 % žáků), nejméně na gymnáziích (2,5 %). Nejhůř dopadla matematika, v češtině a cizích jazycích se studenti naopak zlepšili.

■ Po pádu Nečasovy vlády byl sestavením nového kabinetu pověřen Jiří Rusnok. Ministr školství v demisi Petr Fiala odmítl nabídku pokračovat ve své funkci.

■ Letos si zopakuje ročník 6 056 žáků, zato ve školním roce 2005/2006 to bylo 7 640 propadajících. Chlapci jsou mezi nimi stále ve výrazné přesile.

■ Spolu s maturitním vysvědčením či výučním listem dostala více než polovina letošních absolventů dodatek k osvědčení (součást Euro-passu), který popisuje obsah a úroveň studia.

■ Byť je jednotná závěrečná zkouška pro učně zatím dobrovolná, připojilo se k ní v průběhu června osmdesát procent škol. Povinné zavedení ale zřejmě pozdrží pád vlády Petra Nečase.

■ Čeští učitelé mají v porovnání s ostatními vyspělými státy podprůměrné platy za nadprůměrný výkon. Takový je alespoň jeden ze závěrů aktuální studie OECD, která porovnává vzdělávací systémy nejvyspělejších zemí světa.

ČERVENEC 2013

■ Projekt Matematika s chutí by měl přispět k tomu, aby děti matematika bavila a probouzela v nich logické myšlení.

■ Novým ministrem školství v úřednické vládě Jiřího Rusnoka byl jmenován Dalibor Štys. Důležitý je podle něj stabilní úřad a čerpání prostředků z Evropské unie.

■ S odvoláním proti výsledku státních maturit uspělo jen 149 studentů, necelých pět procent z celkem 3321 odvolaných.

■ Erasmus plus. V programu Erasmus získalo od roku 1987 stipendium více než 3 miliony studentů, finanční podpora se týkala i více než 46 500 akademických a administrativních pracovníků. Program Erasmus měl původně kvůli nedostatku peněz skončit, Evropská komise ho nakonec nahradí programem

Erasmus plus, ve kterém má být víc peněz i studentů.

■ Ústavní soud odmítl stížnost rodičů, kteří měli výhrady k sexuální výchově a nechtěli, aby školy vštěpovaly dětem hodnoty, které nejsou v souladu s postojem rodiny. Navrhli proto zrušit takzvané doporučení ministerstva školství k realizaci sexuální výchovy v základních školách, dále rámcový vzdělávací program v oboru etická výchova a tématu sexuální zdraví.

■ Poslaneckou sněmovnou prošla novela o zachování statusu studenta. Ve výuce jazyků tak zůstává vše při starém, náklady studia se nezvyšují.

■ Jen týden mají firmy a střední školy na to, aby se mohly zapojit do pilotního projektu s názvem Pospolu. Ten rozdělí mezi 25 partnerských dvojic – firem a škol – částku 53 milionů korun na pilotáž rozšířených forem spolupráce.

SRPEN 2013

■ Jak Česko mluvilo o vzdělávání (Tomáš Feřtek, Řízení školy, 1. 8. 2013). „Hlavní závěry půlroční debatní kampaně Česko mluví o vzdělávání zní: nepotřebujeme další reformu, není na místě dělat radikální změny, soustředíme se na pomoc konkrétním učitelům a ředitelům ve školách, aby mohli učit lépe. Je takový závěr úměrný několikaměsíční diskusi na stránkách ceskomluvi.cz, zhruba třem desítkám kulatých stolů, regionálních seminářů a odborných setkání? Není to banální samozřejmost? Popravdě řečeno není a cesta k té samozřejmosti byla docela nesamozřejmá.“

■ Sněmovna schválila rozsáhlé změny daňových zákonů, které souvisí s přijetím nového občanského zákoníku. Týkají se i podpory odborného vzdělávání a mají posílit spolupráci firem a škol. Zvýšila se částka na stipendia studentů, kterou si firmy můžou odečítat z daňového základu, poslanci také umožnili vyšší odpisy strojů a zařízení určených pro odborné vzdělávání.

■ Do základních škol letos nastoupí více než 112 tisíc prvňáčků, proti loňsku jde o zvýšení o 7 tisíc. Zato na gymnáziích, středních odborných školách a učilištích bude o 19 100 méně žáků než loni.

■ Cermat spustil webové stránky s tabulkami, z nichž lze vyčíst úspěšnost škol v jednotlivých předmětech státní maturity. Na nové aplikaci vysledky.cermat.cz sice žebříčky nejsou, ale kdokoli si snadno může zjistit, jak si jednotlivé školy vedly u jednotlivých maturitních zkoušek, a nabízí se i srovnání.

■ Od září by se měla dvacítká základních škol zapojit do speciálního projektu Šachy do škol. Přímou v hodinách nebo na odpoledních kroužcích by si žáci pomocí šachové hry měli procvičovat logické myšlení.

■ Po dohodě s ministrem končí šéfka České školní inspekce Olga Hofmannová. Na její místo by měl přijít Tomáš Zatloukal, který nyní pracuje na ministerstvu školství jako ředitel odboru vzdělávání, předtím však působil na České školní inspekci jako náměstek.

ZÁŘÍ 2013

■ Od září čeká školáky řada změn: druhý cizí jazyk nejspíše od osmé třídy, zlomky a desetinná čísla se budou učit už na prvním stupni, dopravní výchova bude povinná, rozšíří se výuka finanční gramotnosti, žáci se budou učit, jak zvládat katastrofy, se souhlasem rodičů mohou děti psát novým písmem Comenia Script.

■ Podle zástupců školských asociací by povinnost vyučovat druhý cizí jazyk měla platit i na středních školách, aby žáci mohli v jazycích na stejné úrovni pokračovat.

■ Zákon o dětských skupinách, který měl pomoci řešit nedostatek mateřských škol, nebude od příštího roku platit kvůli rozpuštění Poslanecké sněmovny.

■ „Abyste se z něj, děvčata, nezbáznily, pomyslí jsem si.“ V této větě měli maturanti najít chybu (správně mělo být „abyste se děvčata nezbáznila“), jenže Ústav pro jazyk český označil za správnou i variantu uvedenou v testu. Kvůli tomu se upravoval hodnocení a Cermat se rozhodl spolupracovat s Ústavem pro jazyk český při přípravě dalších testů.

■ Při opravných maturitách neuspělo 52 procent žáků v matematice, v českém jazyce 17,3 procenta a v cizích jazycích 17,9 procenta.

■ Senát České republiky zamítl novelu zákona o dani z příjmu, která měla finančně zvýhodnit podnikatele, kteří se zapojí do odborného vzdělávání.

■ ČSSD chce státní maturitu rozdělit na tři typy. Jeden pro gymnázia, druhý pro střední odborné školy a třetí, nepovinný, by se nazýval mistrovská zkouška. Tu by vyučený absolvent mohl složit až po dvou až třech letech praxe.

■ Většina stran kandidujících ve volbách do Poslanecké sněmovny se shoduje, že je třeba zavést kariérní řád pro učitele a poslat do školství víc peněz. Téměř všichni jsou také proti plošnému testování žáků. ČSSD plánuje vyčlenit na stavbu nových a rozšíření stávajících školek 2 miliardy, maturitu chce rozčlenit na tři typy. KDU-ČSL požaduje, aby na školství šlo 6,5 procenta HDP (v roce 2011 to bylo jen 4,5 procenta). Strana zelených zase kromě jiného žádá větší podporu pro inkluzi. ODS hodlá zpřísnit poplatky za delší vysokoškolské studium, na školném už netrvá. Zpoplatnění studia tak nyní podporuje již jen TOP 09.

■ Kraj Vysočina chce pomocí stavebnice Merkur zvýšit zručnost dětí na základních školách, a tím oživit i jejich zájem o technické obory.

■ „Nejlepší systémy nesázejí na sumu znalostí, ale na to, co bychom mohli nazvat celkovou moudrostí,“ řekl na konferenci Česká škola 21. století Andreas Schleicher, zástupce ředitele pro vzdělávání OECD. Vyjádřil také obavy ze zvěšování socioekonomických rozdílů mezi žáky, což se týká i Česka (na rozdíl např. od Finska a také Číny).

■ Školní inspekce chce, aby školy sečetly romské žáky v praktických školách. Proti je Asociace speciálních pedagogů, které vadí nejasná definice romského žáka a citlivost údajů. Pokud by ale škola data neodevzdala, dohlédne na sčítání inspektor.

■ Zástupce ombudsmana Stanislav Křeček tvrdí, že školky by neměly nutit děti po obědě spát, místo toho mají nabízet jiné klíčové aktivity.

■ 26. září se slaví Evropský den jazyků. Má za cíl zlepšit informovanost o vícejazyčnosti v Evropě, kde se mluví 225 jazyky, pěstovat kulturní a jazykovou rozmanitost a podporovat studium jazyků ve školách i ve volném čase.

ŘÍJEN 2013

■ Premiér Rusnok tvrdě zkritizoval výkony české vědy. Reagoval tak na výtky, že jí jeho kabinet v rozpočtu na rok 2014 přidělil o 1,3 miliardy méně, než chtěl tým Petra Nečase. „Peněz je dost, jen se s nimi velmi špatně hospodaří,“ řekl Jiří Rusnok v obsáhlém rozhovoru pro HN.

■ V Česku vzrůstá zájem dospělých o vzdělávání. V roce 2011 se v České republice vzdělávalo 11,4 % dospělé populace mezi 25. a 64. rokem věku. Oproti tomu v roce 2010 to bylo pouze 7,5 % a v roce 2009 dokonce jen 6,8 %. Údaje zveřejnil EUROSTAT v rámci pravidelného Výběrového šetření pracovních sil.

■ Cvičných voleb se zúčastnilo 50 551 studentů starších 15 let ze 434 středních škol. Vyhrála TOP 09 (17,8 % hlasů), druzí byli Piráti, kteří za ní zaostali o pouhých 39 hlasů. Pro ANO hlasovalo 13,4 %, pro ČSSD 8 %, pro DSSS 7,1 % a ODS 6,2 %.

■ Ministerstvo školství vyslyšelo odpor dábingu a chce se s Českou televizí domluvit, aby se na dětském kanálu ČT:D vysílalo víc programů v angličtině. Apel na častější používání titulků v televizi vzešel od studentů.

■ Od října vede Českou školní inspekci Tomáš Zatloukal. Inspekce by měly být méně formální a více se věnovat kvalitě škol.

■ Organizace EDUin uspořádala letos poprvé soutěž EDUína na podporu inovativních počinů ve vzdělávání. Ze 68 nominací vybrala sedmičlenná odborná porota 10 finalistů. Největší úspěch měl projekt Zahradra hrou, který zvítězil ve dvou kategoriích. Mezi finalisty soutěže se dostal i Metodický portál RVP.CZ, který provozuje Národní ústav pro vzdělávání.

■ Mezinárodní srovnání gramotnosti dospělých PIAAC. Dospělí v České republice dosahují nadprůměrných výsledků v porovnání s průměrem OECD ve věku 16–24 let a zejména pak v kategorii 25–34 let. V kategorii „středního věku“ (35–54) se ovšem propadají do podprůměru, aby v kategorii 55–65 byli opět výrazně nadprůměrní. Rozdíly mezi respondenty s nejvyšším a nejnižším socioekonomickým statusem jsou nadprůměrně vysoké.

■ Na prvním stupni základních škol u nás učí přes 97 % žen učitelce. To je nejvíc v Evropě. Vyplývá to z mezinárodní studie Eurydice. Podobně jako my je na tom jen Itálie.

■ Podle nové vyhlášky MŠMT by už do budoucna nemělo být povoleno zařadit žáky ze sociálních či jiných důvodů do speciální třídy pro zdravotně postižené, a to ani na diagnostický pobyt. U dětí se zdravotním postižením nová vyhláška počítá s tím, že se vždy po roce bude ověřovat, zda nepatří do běžné školy či třídy.

■ Nezisková organizace Gender Studies uspořádala první kariérní den pro dívky v ČR. Tzv. Girl's Days mají za cíl zvýšit zájem dívek a žen o technické obory.

■ Známkový jako přijímací kritérium na střední školy mohou poškodit uchazeče

z náročnějších škol. Vyplyvá to ze zprávy společnosti Scio. Přísnost známkování na ZŠ se velmi liší a ze známek nelze zjistit téměř nic o tom, jak dopadnou žáci v předmětovém testu.

■ Senátoři schválili zákonné opatření na podporu odborného vzdělávání, zvýhodňující zaměstnavatele, kteří poskytují školám své lidi, prostory, stroje a know-how a podílejí se tak na vzdělávání. Jde o ta opatření, která obsahovala už dříve senátory zamítnutá vládní novela daňových zákonů.

■ Interaktivní výstava Peníze, nebo život? V Muzeu hl. m. Prahy mohou návštěvníci hrát velkou hru, která je seznamuje se světem peněz.

■ Liberecký veletrh EDUCA představuje přes 70 středních a vysokých škol, nabízí i pracovní příležitosti pro ty, kteří už školní lavice opustili.

■ Měsíc filmu na školách organizovaný společností Člověk v tísni představí příběhy o komunitickém bezpráví. Žáci základních a středních škol se prostřednictvím filmů a následných besed seznámí s moderními československými dějinami.

LISTOPAD 2013

■ V Brně začíná jubilejní dvacátý ročník veletrhu Gaudeamus. Představí přes tři a půl tisíce studijních oborů z dvanácti zemí Evropy i Ameriky. Návštěvnost veletrhu téměř vždy přesáhla třicet tisíc lidí.

■ Zástupce ombudsmana Stanislav Křeček kritizuje snižování platů učitelkám mateřských škol kvůli úsporám. Přeřazováním do nižších platových tříd byly obcházeny právní předpisy v oblasti školství, informoval Křeček MŠMT a žádal nápravu.

■ Stále více mladých lidí využívá možnosti absolvovat neplacenou odbornou stáž. Často jí dají přednost i před placenou, ale nekvalifikovanou prací. Stáže tito lidé vnímají jako investici do své pracovní budoucnosti.

■ 38 romských vysokoškoláků dnes získalo stipendium od romského vzdělávacího fondu. Na českých vysokých školách studuje odhadem více než stovka Romů, za devět let fungování fondu bylo v Česku rozděleno 205 stipendií. Romové studují nejčastěji pedagogiku, humanitní vědy, ale také ekonomii, medicínu a technické obory.

■ Za uplynulých sedm let zkrachovalo 54 soukromých středních škol, tedy zhruba každá sedmá. Důvodem je demografický propad a krize. Lidé proto dávají přednost veřejným školám, které jsou zdarma. Soukromé školy tedy musí hledat nové cesty, jak přilákat klientelu. V některých oborech dokonce ruší školné.

■ Ministr školství Dalibor Štys a ministr obrany Vlastimil Píček představili vizi, jak bude vypadat vzdělávací program Příprava občanů k obraně státu (POKOS). „Chceme, aby žáci dostali základní povědomí o tom, co je obrana, branná povinnost nebo proč jsme v Severoatlantické alianci. A aby znali základní principy obrany státu,“ řekl ministr obrany Píček. Vzdělávací program POKOS nerozšiřuje

osnovy o nový předmět, ale je součástí již zavedených předmětů na 1. a 2. stupni základních škol.

■ Vzdělávání romských dětí je v ČR diskriminační. Před 6 lety to prohlásil Evropský soud pro lidská práva. Podle samotných Romů se situace příliš nezlepšila a třetina romských dětí končí v praktických školách. V Ostravě proto probíhá kampaň, která chce romské rodiče přesvědčit, aby se nebáli přihlásit své děti do běžných základních škol.

■ Někteří ředitelé předepisují učitelům pevnou pracovní dobu. „Na naší škole nám byla od ledna 2012 zavedena povinnost být na pracovišti od 7:30 do 14:00. Týká se to i pedagogů, kteří začínají výuku například od 10:00 a učí do 15:00 nebo déle. Výsledkem je nakonec nižší výkonnost, únava a naštvanost pedagogů,“ píše jedna z učitelek.

■ Ministerstvo práce a sociálních věcí pomůže absolventům škol, kteří obtížně shánějí práci. Využije k tomu finanční prostředky, které byly původně vyhrazené na takzvaný kurzarbeit a o něž nebyl velký zájem. Z nevyčerpaných prostředků poskytne MPSV 250 milionů korun na mzdy absolventů.

■ Autoři nového Strategického plánu hlavního města chtějí modernizovat pražské školství. Jde o přechod od rakousko-uherského modelu směrem ke škole postavené na dialogu, týmové spolupráci a inovaci. Středoškolská kantora si díky tomuto novému plánu rozdělí na bonusech k platům celkem 200 milionů. Mladé talentované učitele bude Praha lákat na služební byty s nižšími nájemnými. Podobně chce radní Ludmila Štvánová podpořit i pedagogy základních škol.

■ Evropský parlament počátkem října schválil nová pravidla, která zavedou virtuální profesní průkaz ulehčující lékařům, lékárníkům, architektům a dalším profesím přestěhování a vykonávání praxe v jiné zemi EU. Revidovaná směrnice rovněž zřídí výstražný systém, jenž znesnadní vykonávání profese lidem, jimž byl výkon jejich profese zakázán v jejich domovské zemi.

PROSINEC 2013

■ Brněnská Univerzita obrany láká studenty na svůj nový studijní program Armádní leadership. Akreditační komise ale žádost o uznání oboru zamítla. Nelíbí se jí navrhovaný garant, profil absolventa ani personální zabezpečení studijního programu.

■ Studenti na česko-budějovické Vysoké škole technické a ekonomické se obávají zhoršení kvality výuky, protože z katedry stavebnictví v poslední době odchází větší počet učitelů. Rektor Marek Vochozka ale obavy studentů odmítá. Situací se bude zabývat Akreditační komise.

■ Výsledky šetření PISA ukázaly, že se v roce 2012 po letech propadu žáci poprvé zlepšili, a to ve všech sledovaných oborech. Zároveň ale upozornily, že jsou čeští patnáctiletí školáci nejkritičtější vůči své škole ze všech dětí civilizovaných zemí.

■ Podíl romských žáků v praktických školách v posledních letech klesá. Svědčí o tom

výsledky kontroverzního sčítání romských žáků, které si vyžádala ČŠI. V současnosti z celkového počtu téměř 15 000 žáků patří k romskému etniku 4000.

■ Počet absolventů vysokých škol v Česku se za 20 let zvýšil z pětiny na více než polovinu populačního ročníku. Panuje ale strukturální nesoulad mezi vzdělávacím systémem a trhem práce. Řada vysokoškoláků proto pracuje na místech, kde stačí nižší kvalifikace.

■ MŠMT navrhuje kariérní řád učitelů se čtyřmi stupni. První je pro začínající učitele a postup do druhého by měl být povinný. Třetího stupně mohou dosáhnout zkušenější učitelé, kteří se pravidelně vzdělávají, mají vynikající pedagogické výsledky a zaučují mladší kolegy. Čtvrtý stupeň je určen expertům, kteří se kromě výuky angažují i v profesních sdruženích či publikují v oblasti pedagogiky. Při přestupu z jednoho stupně do druhého musí uchazeč projít atestačním řízením před komisí.

■ Lyžařské výcviky na ZŠ už šest let nejsou povinné. V dobách povinného lyžařského výcviku se dostalo na hory asi 95 procent dětí ze základních škol, dnes je to, dle čísel České školní inspekce, asi 62 procent. Přicházíme o jednu lyžařskou generaci, varuje Asociace lanové dopravy ČR

■ Vyšla čítanka romské literatury ROZUMMĚNÍ. Kromě příběhů romských autorů v češtině a romštině obsahuje i metodiku pro učitele, jak dětem přiblížit romskou kulturu. Kniha vznikla z dotace ministerstva školství na podporu začleňování romských žáků.

■ Nové písmo Comenia Script bylo velkou novinkou letošního školního roku. Zavedla je ale jen zhruba každá dvacátá škola. Výrazně nepomohlo ani zlevnění písanek, na jejichž cenu si školy stěžovaly.

■ Koaliční smlouva vznikající vlády klade důraz na propojení odborného středního školství a potřeb trhu práce, poslední rok předškolního vzdělání má být povinný, nebude zavedeno školné ani zápisné na VŠ. Mzdy pedagogů i nečitelských povolání ve školství mají růst, učitelé se dočkají také kariérního řádu.

■ Ministerstvo školství chce příští rok přidat desítky milionů korun pedagogickým fakultám, aby tak podpořilo zájem budoucích kantorů jít po studiích učit. S tímto záměrem však nesouhlasí Rada vysokých škol, protože budoucí pedagogové se vzdělávají i na jiných fakultách než pedagogických.

NÚV Národní ústav
pro vzdělávání

školské poradenské zařízení a zařízení pro
další vzdělávání pedagogických pracovníků

příloha čtvrtletníku VZDĚLÁVÁNÍ

Ročník 2, ISSN 1805-3394

Číslo 4/2013 vyšlo 20. 12. 2013.

Vydává: NÚV, Weilova 1271/6, 102 00 Praha 10

Tel.: 274 022 111

www.nuv.cz, redakce@nuv.cz

Redakce: Zoja Franklová, Jan Klufa

Grafika a sazba: Jan Velický